

Gwarchod a gwella ecosystem y fferm

Rhwydwaith Ein Ffermydd

220 o ffermydd yn rhan o'r rhwydwaith

30 treial ar y fferm fn canolbwyntio ar iechyd y pridd, ffermio cymysg, ansawdd dŵr, defnyddio dŵr yn effeithlon, rheoli llifogydd yn naturiol, rheoli a chreu cynefinoedd mewn cae a lled-naturiol gan gynnwys:

- [Walloge](#) | Cyswllt Ffermio
- [Treathro](#) | Cyswllt Ffermio
- [Adfywio Coetir Presennol yn Glyn Arthur Farms Drwy Reolaeth](#) | Cyswllt Ffermio
- [Ffermwyr Ilaeth sy'n Manteisio ar Gyllid Arbrofi yn ceisio gwella bioleg y pridd](#) | Cyswllt Ffermio

Grwpiau Trafod

Gwarchod a gwella ecosystem y fferm

Lleihau'r risg o lygredd gwasgaredig

Iechyd y Pridd

Geiriau Allweddol: Rheoli Pori, Rheoli ansawdd a maint, Gwndwn llysiuol, Bioddiogelwch, Samplu Pridd, Argaeledd nitrogen.

Canolfan Trosglwyddo Gwybodaeth

Adolygiad o lenyddiaeth:

Ffyngau Mycorrhizol a Brechlynnau Rhisobacteriol mewn Amaethyddiaeth

Dosbarthiadau meistr

Pa gynefinoedd sydd gennym ar y fferm a sut i'w rheoli – dosbarth meistr gydag Ymddiriedolaeth Natur Gwent.

Adborth:

“Dysgais ein bod eisoes yn gwneud cryn dipyn dros fioamrywiaeth”
“Eisoes yn gwneud rheolaeth debyg ac mae'r digwyddiad wedi rhoi'r hyder i mi barhau.”

Mentora

334 awr o Fentora wedi'u cynnal

- Lleihau'r risg o lygredd gwasgaredig (ansawdd dŵr) 82
- Rheoli a chreu cynefinoedd mewn cae a lled-naturiol 16
- Iechyd y pridd 5
- Defnyddio dŵr yn effeithlon (gan gynnwys cynaeafu a storio) 5
- Ffermio cymysg 4
- Manteision defnyddio bridiau prin a brodorol 2
- Rheoli llifogydd yn naturiol 2

Mae dyfyniadau o ddyddiaduron mentora yn cynnwys:

- Aethom drwy lyfryn Llygredd Amaethyddiaeth y mentai, a Mapiau Risg a thrafod yr hyn y gallai arolygiad ei ddwyn i'r amlwg.
- Bu i ni edrych o gwmpas y fferm, ar y caeau, da byw, ffiniau a dŵr. Roedd da byw yn edrych yn wych. Buom yn trafod pori cylchdro, gwella gwndwn glaswellt, perfformiad da byw a chyflenwad dŵr.

Adborth:

“Rwyf wedi cael gwell dealltwriaeth o sut i gwblhau gwaith papur ar-lein a chofnodi gwybodaeth ar y fferm ar Daenlenni Excel. Rwy'n gweithio trwy'r llyfryn amaeth-lygredd nawr bod gen i ddealltwriaeth well o TGCh.”

Gwasanaeth Cyngori

Cefnogodd y Gwasanaeth Cyngori'r enghreifftiau canlynol o gyngor:

Adborth: “Adroddiad manwl iawn, gydag adborth ardderchog ar y noson gan yr ymgynghorydd. Argymhellir yn fawr”.

Agrisgôp

Mae 5 cyfarfod Agrisgôp wedi eu cynnal

- Iechyd y pridd 3
- Ffermio cymysg 1
- Defnyddio dŵr yn effeithlon (gan gynnwys cynaeafu a storio) 1

E-ddysgu

35

Unigolion a Gefnogir

14

Busnesau a Gefnogir

O'r 25 modiwl oedd ar gael ar BOSS, cwblhawyd 14 o bynciau gan unigolion.

Roedd modiwlau yn cynnwys:

Gwarchod a Gwella Ecosystemau Ffermydd
Gwella Iechyd y Pridd
Adnabod Cynefinoedd Ffermdir

Mae modiwlau newydd sydd ar gael nawr yn cynnwys:

Technoleg ar gyfer Monitro Bywyd Gwyllt
Adnabod Cynefinoedd Ffermdir
Gostwng Mewnbynau Allanol Er Mwyn Sicrhau'r Elw Mwyaf Posibl A Bod o Fudd I'r Amgylchedd

Garddwriaeth

Bu i 5 digwyddiad garddwriaeth gefnogi 36 o unigolion o 26 o wahanol fusnesau.

Roedd digwyddiadau'n cynnwys:

- › Hyfforddiant Iechyd y Pridd
- › Ymweliad astudio ag Oxton Organics - technegau gwella iechyd y pridd
- › Hyfforddiant gwinllan

Adborth: "Yn ddefnyddiol iawn ac yn berthnasol. Gwych bod yr ymgynghorydd wedi siarad am driniaethau nad ydynt yn driniaethau cemegol a gweithio ochr yn ochr â natur". (Rheoli Pridd ar gyfer gwinllan iach a chynhyrchiol, gan gynnwys cynydu gorchudd.)

Hyfforddiant Achrededig

17

Unigolion a Gefnogir

11

Busnesau a Gefnogir

233

Oriau o Hyfforddiant

O'r 9 cwrs sydd ar gael ar BOSS, bu i unigolion ddilyn y canlynol:

- › Defnyddio Dip Defaid yn Ddiogel
- › Cynnal a Chadw, Hanes ac Egwyddorion Ecolegol Dolydd Blodau Gwyllt
- › Sylfaen BASIS mewn Agronomeg (Amaethyddiaeth)
- › Rheolaeth Sylfaenol a Chynnal Pyllau ac Ardaloedd Gwlyptir

Mae cyrsiau newydd sydd ar gael nawr yn cynnwys:

- › Systemau Glaswelltir

Adborth: "Sut i gyfrifo faint o dip y dylid ei ddefnyddio yn ogystal â gwybodaeth am y mathau o glefydau yr ydym yn dipio ar eu cyfer." (Cwrs dip defaid)

"Llawer o wybodaeth am bwysigrwydd rhywogaethau botanegol o ran deall iechyd systemau gwlyptir." (Cwrs Pyllau ac Ardaloedd Gwlyptir)

Digwyddiadau ymwybyddiaeth strategol

7 digwyddiad

201

o fynychwyr

Mae'r pynciau'n cynnwys:

- › Ffermio ar gyfer Ansawdd Dŵr
- › Cynllunio Isadeiledd Fferm
- › Cynllun Buddsoddi mewn Rheoli Maetholion

Clinigau

31

clinig wedi'i gwblhau

Mae'r pynciau'n cynnwys:
Coetir | Glaswelltir |
Dŵr | Priddoedd

Cymorthfeydd

Cwblhawyd

7

cymhorthfa

Pwnc:
Isadeiledd

Podlediad

Cafodd y bennod ganlynol ei chynnwys yn y podlediad Clust i'r Ddaear:

Podlediad 104: 'Beth yw pridd iach?'

Am ragor o benodau ewch i'r [wefan](#).

